

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XIV. Quorundam cuasio, & verborum Poßidij interpretatio minus legitima
reijcitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

cam ducere in solitudine, quorum dixisset, quod quia sciebant illius propositum, ideo apprehenderunt eum, & Episcopo ordinandum intulerunt? Videretur enim Possidius omnino præter rationem, & repugnantia locutus, tanquam si dixisset, quod quia cognoscebant, eum velle vivere in solitudine, obtulerunt ordinandum presbyterum, vt viveret in medio Ciuitatis, deinde si cognouissent, illum fuisse tunc profectum vitam monasticam, non illum apprehendissent, neque B. Valerio ordinandum obtulissent, eo præsertim tempore, quo monachi non nisi ex maxima Ecclesie necessitate, & dispensatione Pontificia ad Sacros Ordines promoueri soliterant. Tertio notandum, quo i. subiungit cap. 5. in principio: *Falsus ergo Presbyter non instituitur intra Ecclesiam mox instituitur.* Intelligit prope, vel iuxta Ecclesiam non intra parietes Ecclesie, vel in horto Valerij, vt Augustinus ipse exponit, qui erat vicinus Ecclesie. At cuiam Ecclesiam, intra quam Ecclesiam? certe non intra aliam Ecclesiam, quam Parochialem, prope quam reside- dere necesse erat eum, qui Parochus fuerat ordinatus. Porro si in Ecclesia parochiali, vel prope illam monasterium instituit, certe non in Eremo, vel in nemore, vel in solitudine, non monachoru, non eremitarum. Quid enim monachis, & eremitis cum ciuitatibus, quid cum Ecclesijs parochialibus? Ergo Clericorum. Ergo verum dixit, qui illam antiphonam composuit: *Falsus ergo Presbyter monasteriorum Clericos non mox instituit. &c.*

Huius argumenti vis, quam aliquis fortasse contemnet, quia non intelligit, tanta semper exitit, vt nonnulli etiam ex ijs, qui eremitarum Augustini cucullam prædicant, à veritate coacti ingenuè fassi fuerint, monasterium, quod S. Pater factus Presbyter instituit, non monachorum, sed clericorum extitisse, vt sanctus Antoninus, siue frater Iordanus de Saxonia, Volaterranus, & Auctor sermonum ad eremitas ser. 7. & 14. & autor epistolæ sub nomine Sigiberti. Alij vero id concedere nolentes, dixerunt: Possidium cum hæc verba scriberet, memoria lapsus, primi monasterij in horto Valerij instituti oblitum, pro illo secundum in domo Episcopali fundatum posuisse: quia, inquit, verba illa intra Ecclesiam, non qualicumque Ecclesiam, sed Cathedralē, quæ per antonomasiam Ecclesia absolute dicta est, designant. At monasterium intra Ecclesiam Cathedralē institutum, non fuit illud, quod mox factus presbyter instituit, sed quod post promotionē ad dignitatem Episcopalem edificauit. Ita Card. Baronius, vir a loquin admirandæ eruditionis, tomo 4. sub anno 391. num. 25.

Verum quis B. Augustini vitam, & res gestas accuratus, fidelius & copiosius scripserit, Possidius, qui Augustini discipulus quadragenarius fuit, & Augustiniani instituti professor, & omnium Augustini gestorum testis oculatus, an Baronius, qui annis mille, ac ducentis post Augustinum exortus

fuit, nec plura de illius vita & moribus scire potuit, quam quæ à Possidio vel ab ipso Augustino accepit, sub prudentum virorum censura relinquatur, quemadmodum etiam, an Possidius in B. Augustini vita scribenda circa rem tanti ponderis, quantum est monasteriorum fundatio, vel Ordinum institutio dormitauerit, & primi monasterij oblitus, pro primo secundum posuerit.

Dices: Augustinus duo monasteria fundauit, alterum in horto Valerij, alterum in domo Episcopi, at Possidius vnus tantum meminit, ergo alterius oblitus. Respondeo, illum vtriusque meminisse, primi quidem d. cap. 5. alterius vero cap. 15. sub specifico nomine monasterij, & cap. 25. cum inquit, *Cum ipso semper Clerici, vna etiã domo ac mensa, suopitibus, communibus alebantur. & vestiebantur.* Replicabis, At Possidius dicit, illud monasterium institutum fuisse intra Ecclesiam, B. vero Augustinus dicit, primum monasterium fundatum non intra Ecclesiam, sed in horto à Valerio sibi donato. Respondeo, si verborum rigorem attendamus, nec primum, nec secundum intra Ecclesiam fuit institutum: quia sicut primum fuit institutum in horto Valerij, ita secundum in domo Episcopi, non autem in Ecclesia. Et mirum est, Baronium tam leui fundamento nixum, tam nouum commentum, & contra communem sententiam omnium Doctorum adstruere voluisse. Si autem sensum attendamus, vtrunque potuit dici institutum intra Ecclesiam: quia vtrunque prope ipsam Ecclesiam, & intra illius septa fuerat fundatum, alterum quidem iuxta Ecclesiam parochialem, alterum prope ecclesiam Cathedralē.

CAPVT DECIMVM QVARTVM.

Quorundam euasio, & verborum Possidij minus legitima interpretatio reuocatur.

Hic Oan. Marquez cap. 7. §. 1. videns refugium à Baronio excogitatum ad verborum Possidij vim effringendam, & fugiendam satis tutum non esse, suum Coriolanum ex parte secutus in 1. par. defensorij cap. 2. duplicem aliam interpretationem eorundem verborum excogitauit. Prima est, B. Augustinum instituisse illud monasterium intra Ecclesiam, quia instituit illud in fundo, qui spectabat ad Ecclesiam, & inter illius bona censebatur, videlicet in horto à B. Valerio sibi ad cum finem donato, licet ille hortus in loco à Ciuitate valde remoto, & solitario existeret. sed hæc responsio non est in se vera, neque nodum difficultatis soluit, nec etiam attingit. Quod non sit vera, patet, quia si propterea diceretur illud monasterium institutum intra Ecclesiam, quod esset institutum in

fundo

fundo Ecclesie, licet valde remoto a pari cum Magnus Constantinus & res, & Principes multa prædia non solum in Africa, & Asia sacrosanctæ Barnefi concesserint, sequeretur, quod illis prædijs extracta, etiam si fuissent in Africa, dicerentur instituta in Lateranensem: quod si quis diceret, idus esse, quam redarguendus. Quod difficultatis non soluit, neque a do, quia nodus difficultatis, & vis arguendi, quod cum B. Augustinus monasterium, postea quam factum Ciuitatis Hipponensis ad curam addidit, & in eodem monasterio vixit, illud monasterium in loco solitario, longe remoto extitisse: quem nodum non soluit, sed fortius stringit.

Altera illius responsio est, verbum *intra Ecclesiam*, idem pro se significare disciplinam Ecclesiasticam, vel subiectiua, vel in statu clericali, quia iure, & Eremitæ ante illud tempus non tunc clerici, & ideo dicebantur extra Ecclesiam, & illorum monasteria iam fundata, tunc vero ceperunt pro Ecclesiam, & ad regimen Ecclesiarum, & dum Dei verbum admitti, & semel B. intra Ecclesiam monasterium instituit, atque instituta vitæ monastica cum clericali tunc primum coniunxisset.

Hæc responsio duplicem sensum habet, primus, quod B. Augustinus primum Hipponense Clericos ad instituta vitæ duxit, & cum institutis Clericalibus instituta monachorum, sicut de Beato celsenti Episcopo scribit Ambrosius, & serm. 59. de obitu ipsius Beati Eusebii fecerunt idem Ambrosius, & Hilarius Tarontensis in suis Ecclesijs, & alij: verissimus est, quem solum in hoc didimus, sed neque ab Authore verbis etiam intentus. Secundus sensus, quod Augustinus dicitur instituisse illud intra Ecclesiam, quia tunc primum Eremitæ ad sacros ordines, & ad regimen, & predicationem diuini veritate ceperunt admitti, cum antea & ab ordinibus Clericalibus arce- sensam author intendit, sed quam falsum, & glossa huius Viri in hoc sententia non erit difficile monstrare. Primo hoc dicitur Augustinus primum institutum intra Ecclesiam, aut si tunc Eremitæ dicuntur instituti intra Ecclesiam, ex dispensatione sacris ordinibus instituti, & Ecclesiastica disciplina in- runt. Ergo ante illud tempus, & monachi ad munera Clericalia nondum

lib. 1.

fundo Ecclesie, licet valde remoto ab Ecclesia, a pari cum Magnus Constantinus & alij Imperatores, & Principes multa prædia non solum in Italia, sed in Africa, & Asia sacrosanctæ Basilicæ Lateranens. concesserint, sequeretur, quod monasteria in illis prædijs extructa, etiam si fuissent extra Italiã, & in Africa, dicerentur instituta intra Ecclesiam Lateranensem: quod si quis diceret, potius ridendus esset, quam redargendus. Quod autem nodum difficultatis non soluat, neque attingat, offendit, quia nodus difficultatis, & vis argumētī in hoc consistit, quod cum B. Augustinus instituerit illud monasterium, postea quam factus fuit parochus Ciuitatis Hipponensis ad curam animarum gerendam, & in eodem monasterio vixerit, non potuit illud monasterium in loco solitario, & a Ciuitate longè remoto extitisse: quem nodum hæc responsio non soluit, sed fortius stringit.

Ltera illius responsio est, verba illa *intra Ecclesiam*, idem prorsus significare, quod intra disciplinam Ecclesiasticam, vel sub disciplina Ecclesiastica, vel in statu clericali, quia inquit, Monachi, & Eremitæ ante illud tempus non ordinabantur clerici, & ideo dicebantur extra disciplinam Ecclesiasticam, & illorum monasteria extra Ecclesiam fundata, tunc vero ceperunt primitus ad Ecclesiam, & ad regimen Ecclesiasticum, & ad prædicandum Dei verbum admitti. & semel B. Augustinum intra Ecclesiam monasterium instituisse, idem est, atque instituta vitæ monachicæ cum institutis vitæ clericalis tunc coniunxisse.

Hæc responsio duplicem sensum habere potest, primus, quod B. Augustinus primus fuerit, qui Hipponens. Clericos ad instituta vitæ regularis addidit, & cum institutis Clericalibus adiunxit instituta monachorum, sicut de Beato Eusebio Vercellens. Episcopo scribit Ambrosius epistola 82. & serm. 59. de obitu ipsius Beati Eusebii, & sicut fecerunt idem Ambrosius, Hilarius, Martinus Turonensis in suis Ecclesijs, & alij: Et hic sensus verissimus est, quem solum in hoc discursu intendimus, sed neque ab Authore verbis expressus, nec etiam intensus. Secundus sensus, quod Beatus Augustinus dicatur instituisse illud monasterium intra Ecclesiam, quia tunc primum Monachi, & Eremitæ ad sacros ordines, & ad regimina Ecclesiasticum, & prædicationem diuini verbi ex dispensatione ceperunt admitti, cum antea Laici essent, & ab ordinibus Clericalibus arcerentur, quem sensum author intendit, sed quam falsa sit responsio, & glossa huius Viri in hoc sensu intellecta, non erit difficile monstrare. Primo namque si ob hoc dicitur Augustinus primum instituisse monasterium intra Ecclesiam, aut si tunc Monachi, vel Eremitæ dicuntur instituti intra Ecclesiam, quia ex dispensatione sacris ordinibus initiari, & in Clericali, & Ecclesiastica disciplina institui ceperunt. Ergo ante illud tempus, & quando Monachi ad munera Clericalia nondum assumi con-

fecerunt, extra Ecclesiam erant instituti, quod puto nemo Catholicorum ritè affirmabit: nam Ecclesia duobus modis accipitur, vel pro lapidum structura, vel pro fidelium Congregatione, & hoc secundo modo nullus dicitur esse extra Ecclesiam, saltem Catholicam, nisi vel Hæreticus, vel Infidelis, & omnes Catholici, siue Clerici, siue Monachi, siue laici dicuntur instituti, & constituti intra Ecclesiam. Nec possumus verè dicere, quod aliquod Collegium de nouo incipiat institui intra Ecclesiam, nisi quia illud antea nihil erat, vel erat Collegium infidelium, vel hæreticorum. Quare si tunc primum monasteria monachorum, vel eremitarum ceperunt institui intra Ecclesiam, sequitur, quod antea monachi, & eremite essent extra Ecclesiam Catholicam, quod confutatione non eget.

Secundo, rejicitur hæc responsio ex communi consensu, & interpretatione Ecclesie, & Doctorum. Nam Ecclesia, & Doctores ita interpretantur hæc verba Possidij, vt idem sit, D. Augustinum monasterium intra Ecclesiam mox instituisse, & monasterium clericorum fundasse, vt patet ex antiphona in officio B. Augustini recitata: sed illi per clericos non intelligunt monachos, aut Eremitas ex dispensatione ordinatos clericos, sed clericos canonicos, siue canonicos communiter viuentes, qui nunc vocantur Regulares vt videtur testis apud Authorem serm. ad eremitas, Sigbertum. Volaterranum, & Iordanum de Saxonia lib. 2. cap. 14. qui expressè notat, nomen clericorum contra distinguere à monachis, qui Author contra Marquez vnus pro omnibus sufficere nobis debet.

Tertio, rejicitur responsio, quia falsum est quod tempore B. Augustini ceperint monachi ex dispensatione admitti ad ordines sacros, & ad dispensandum Dei verbum in Ecclesia, quia hæc dispensatio generaliter facta non est nisi à Gelasio I. in cap. Priscus 55. d. 1. mo post Gelasium multo tempore etiam manserunt sine sacris ordinibus, vt apparet ex cap. generaliter. 16. quæst. 1. qui est textus Iustiniani Imperatoris. Et D. Benedictus nihil legit in sua Regula de clericis ex ordine monachico assumptis, neque de eorum officijs, quia vsque ad illa tempora necdum vnus obtinuerat, vt ad ordines, nisi ex maxima necessitate, & paucissimi promouerentur. Et quod caput est, talis dispensatio ad Augustinum non pertinebat, sed ad Romanum Pontificem.

Quarto, licet successu temporum postea dispensatum fuerit, vt pro necessitate suarum Ecclesiarum ordinarentur clerici, nunquam tamen legitur dispensatum cum illis vsque in hanc diem, vt in clericos siue Canonicos Cathedralium passion assumere, neque ad prædicandum Dei verbum, neque ad Parochias regendas, & curam animarum exercendam, quod plus clarum est quam vt probatione indigeat, cum potius infiniti sint canones antiqui, & noui, qui hæc munera ipsi monachi ex-

presbiteri interdicitur. At ex monasterio illo Augustini Canonici Cathedralium, & Rectores aliarum Ecclesiarum, & etiam Episcopi sumebantur pro Ecclesiarum indigentibus, absque aliqua dispensatione, quoniam vt Possidius c. 1. ait: *Ex monasterio quod per illum venerabilem virum, & esse, & crederi cuperat, magno desiderio poscere, & accipere Episcopos, & clericos pax Ecclesia, atque vniuersis, & vixit primo, & postea consecuta est. Nam sermē decem, quos ipse noui, sanctos, & venerabiles viros, continent, & doctissimos Beatus Augustinus diuersis Ecclesijs, nonnullisque eminentioribus rogatus dedit: similiturque & ipsi ex illorum sanctorum proposito venientes, Domini Ecclesijs propagati, & monasteria instituerunt, & studuere adificationi verbi Dei ceteris Ecclesijs promotos fratres ad suscipiendum sacerdotium praestiterunt. Hac ille, vt videtur, an illi monachi, an clerici fuerint, qui ad sacerdotia, & ad regendas ecclesias certatim petebantur.*

IV. **Q**uinto, Esto aliqui monachi ex dispensatione ad sacerdotium, & ad regimen animarum fuerint assumpti: id tamen nunquam factum est, nisi ob grauissimam necessitatem, & ob defectum & penuriam clericorum, ob quam solum talis dispensatio concessa intelligebatur, vt habes ex epistola Innocentij I. qui Beati Augustini contemporaneus extitit, in c. de monach. 16. qua l. 1. & ex Gelasio Augustini discipulo d. cap. Priscis. 55. d. at in Ecclesia Hipponensi nulla talis erat necessitas clericorum, vel defectus, vel inopia, imo plures ibi erant clerici, quamquam laxioris vitae, vt habes ex ser. 2. Augustini de Communi vita cleric. Vanum igitur, & sine probabili fundamento esse videtur argumentum illud de cremitis ad clericatum ex dispensatione promotis, & de alijs clericis locutus est Possidius, cum ait, Augustinum factum presbyterum monasterium clericorum mox instituisse quam de clerico eremitis.

Sexto, qui ex monachatu ad ordines clericales, & ad episcopatum admittuntur, habitum monasticum non deserunt, nec habitum clericalem assumunt, quod etiam temporibus Augustini indispensabiliter seruatum fuisse contendit Marquez c. 7. §. 6. 7. & dicens, B. Augustinum in Episcopatu cucullam eremiticam, & habitum a clericali distinctum necessario induisse. Verum clerici Ecclesie Hipponensis ex illo Augustini monasterio assumebantur ex Possidio c. 1. in princip. & illi omnes habitum clericalem induebant ipsi Augustino, & omnibus clericis Hipponensis Ecclesie communem, ex eod. Augustini. serm. 2. de commun. vit. cleric. quod inferius ex instituto etiam ostendemus. Ergo religiosi illius monasterij in horto Valerij fundati non erant eremita, non monachi, sed clerici eiusdem naturae cum cathedralibus, aut tales, qui sine dispensatione tanquam ex Seminario, in clericos assumi possent.

Septimo, cum tot sint anni, ex quibus cum monachis, & eremitis dispensatum est, ut illi ad sacros or-

dines assumerebantur, nunquam tamen vsus adhuc in Ecclesia obinuit, vt monachi in clericos ordinati passim & absolute vocentur clerici. aut illorum monasteria vocentur monasteria clericorum. Certē D. Hieronymus quamquam efficit sacerdos, sese monachum, non clericum vocabat. imo à clericis distinguebat, vt habes in epist. 1. ad Heliodorum, & refertur in Epist. 16. q. 1. Petrus etiam Damiani cum esset non solum sacerdos, sed etiā Episcopus, & S. R. E. Cardinalis nunquam se clericū, sed semper monachum vocauit, nullumque vsque in hanc diem exemplum authenticum afferri poterit, vnde constat, monasteria monachorum, vel domus eremitarū absolute & simpliciter monasteria clericorū appellata. Cum ergo dicatur in officio B. Augustini ab Ecclesia probato, quod factus presbyter monasterium clericorum mox instituit, non de monasterio monachorū, aut eremitarum, sed clericorum canonicorum exponendum erit.

Octauo, potest haec veritas argumento ad hominem validissimo confirmari, fatetur enim Marquez c. 6. §. 2. & alibi saepius, eremitas ab Augustino in horto Valerij locatos, in paupertate ad eō profunda vixisse, vt nihil bonorum temporalium possiderent etiam in communi, praesertim stabiliū: at religiosi in illo monasterio degentes, est nihil tanquam proprium, & peculiare haberent, multa tamen bona etiam stabilia in communi habebant. Quod non solum colligitur ex Regula, cui loquitur de illis, qui cum in seculo diuites essent, monasterium ingressi, sua bona eidem contulerūt, & suas diuitias in monasterio partiebantur, sed conuincitur manifestē, ex eodem Augustino in epistola 64. quam adhuc presbyter Aurelio Carthaginensi Episcopo scribit. In ea siquidem epistola inter alia pro agro fratribus collato illorum nomine gratias agit, cuius verba praestabit fidei in hoc loco recensere. *Omnia (inquit) fratrum caritas, qui apud nos cepit coalescere, tanta tibi praerogativa oblectatus est, vt loca terrarum tam longe distans in iri uelut consuleret, tanquam praesentibus sparet: & in fine epistolae, agrum fratribus datum provisione, & liberalitate tua didicimus ante epistolam tuam per sanctum fratrem, & consuetum nostrum partem. Viderit ergo Marquez, qui inter alia signa distinctiua inter clericos, & eremitas hoc praecipuum ponit, quod eremita nihil bonorum, siue in particulari, siue etiam in communi possiderent, qua ratione illud monasterium, quod agros habebat, inter domos eremitarum iure valeat numerare.*

Tandem vt rem exemplo ab eodem Augustino desumpto concludamus, illud certissimū est, monachos, qui olim ad ordines ex dispensatione promouebantur, non nisi prouecti aetatis ad illos confueuisse promoueri. Id namque apostolico decreto signanter cauebatur, vt patet ex epistola Siricij Papae I. cap. 13. qui primus cum aliquibus monachis ob maximam penuriam clericorum dispensauit, vt possent in defectum clericorum promoueri,

moueri, cuiusque decretum referuntur ehos. 16. quae l. 1. & confirmatum suum Lin. cap. Priscis. 55. d. Verum per B. Augustinum constituto etiam ordines saltem minores promouebantur colligitur ex epistola illius riam narrat cuiusdam iuuenis non qui à paruula aetate in eodem monasterio, & in ordine Lectorum uerba illius sunt: *Obtuli quendam adolescentium, qui mecum erat, in monasterio paruula aetate nutritum, sed praeter nullum clericatum gradibus, & laboribus tem monasterium, in quo idem ad uula aetate fuerat nutritus, non fuisset episcopale, sed in horto constitutum. Marquez cap. 5. §. 7. & deditur ex domo episcopali non nutribantur, triebantur aut. in primo monasterio nutritus fuerat Ianuarij Presbyteri ex l. scem. de communi vita clericorum.*

Ex quibus omnibus certissimē de monasterio illud à Beato Augustino bytero in horto Valerij institutum, non eremitarum, sed religiosorum extitisse, in quo illi iuxta vitam apostolici uiuerent, ac ueluti in Seminario les inflicuerentur, qui ad clericatum has regendas uerbum Dei Populis & curam animarum exercendam irerent. Quod magis perspicuum erit gumentorum, quae contra hanc uer nullis afferuntur, vt in sequenti capi-

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

Quorundam obiectionum assertionem capitibus firmatam expone et tolluntur.

Hanc ueritatem testis solidissimus fuerit quidam non bus oppugnare, Ioanne Marquez num collegit cap. 7. in principio, hanc ueritatem, & solucimus. Primum hunc argumentum. Possidius cap. 11. tanquam & ante illud tempus inuisum refert, illius monasterij ab Augustino instituti ex privilegio, & dispensatione clericos Ecclesie Hipponensis ordinari: *Profecte uero ducti in a diuina sub S. Augustino, in monasterio Deo seruiente pontifici clerici ordinari caperunt. Ergo*

moueri, cuiusq; decretum refertur in cap. Monachos. 16. quæst. 1. & confirmatum fuit per Gelasium Lin. cap. Priscis. 55. d. Verum in monasterio per B. Augustinum constituto etiam iuuenes ad ordines sacre minores promouebantur, quod euidenter colligitur ex epistola illius 161. ubi historiam narrat cuiusdam iuuenis nomine Antonij, qui à paruula ætate in eodem monasterio fuerat nutritus, & in ordine Lectoratus constitutus, & verba illius sunt: *Obruli quendam adolescentem Antonium, qui mecum erat, in monasterio quidem à nobis à paruula ætate nutritum, sed prater Lecturæ officium, nullo clericali gradu. & laboribus nocum, illud autem monasterium, in quo idem adolescens à paruula ætate fuerat nutritus, non fuisse monasterium episcopale, sed in horto constitutum, fatetur ipse Marquez cap. 5. §. 7. & deducitur ex facto: nam in domo episcopali non nutricebantur paruuli, nutricebantur autem in primo monasterio, ubi etiam nutritus fuerat Ianuarij Presbyteri filius, vt habes ex i. serm. de communi vita clericorum.*

Ex quibus omnibus certissime constat a bitror monasterium illud à Beato Augustino factò presbytero in horto Valerij institutum, non monachorum, non cœmitarum, sed religiosorum virorum extitisse, in quo illi iuxta vitam apostolicam in cœmuni viuerent, ac veluti in Seminario quodam tales instituerentur, qui ad clericatum, & ad Ecclesiasticas regendas verbum Dei Populis prædicandum, & curam animarum exercendam ritè assumi possent. Quod magis perspicuum erit ex solutione argumentorum, quæ contra hanc veritatem à nonnullis afferuntur, vt in sequenti capite patebit.

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

Quorundam obiectiones contra assertionem capitibus præcedentibus firmatam expenduntur, & tolluntur.

Hanc veritatem tot fundamentis solidissimis firmatam nituntur quidam nonnullis rationibus oppugnare, quas ex eodem Ioanne Marquez, quæ in v. num. collegit cap. 6. §. 2. & cap. 7. in principio, hic breuiter adduceamus, & soluemus. Primum huius autoris argumentum. Possidius cap. 11. tanquam rem nouam, & ante illud tempus inuisam refert, quod religiosi illius monasterij ab Augustino in horto Valerij instituti ex priuilegio, & dispensatione ceperint in clericis Ecclesiæ Hipponenfis ordinari. sic enim ait: *Proficiente vero doctrina diuina sub Sancto. & cum S. Augustino, in monasterio Deo seruientes Ecclesiæ Hipponenfis clerici ordinari ceperunt.* Ergo illi religiosi nõ

erant clerici canonici, siquidem illi non ex priuilegio, vel ex dispensatione ad ordines clericales assumendi erant, sed ex propria illorum natura.

Respondeo, quod illi religiosi in monasterio B. Augustini degentes, Ecclesiæ Hipponenfis clerici ceperint ordinari, verissimum est: at quod ceperint ordinari clerici ex priuilegio, & dispensatione, falsissimum, & inter ea multa numerandum, quæ hic Author doctoribus imponit, de quibus inferius suo loco dicemus. Nam quod clerici alius Ecclesiæ incipiant assumi de aliquo Collegio, vel Seminario, non satis est ad probandum, quod persone de illo Collegio, vel Seminario non nisi ex priuilegio, & dispensatione valeat ad clericatum promoueri. Exempli gratia, decreuit Concilium Tridentinum, vt in singulis Ciuitatibus instituerentur Collegia adolescentum, quæ modò seminaria clericorum vocamus, in quibus promouendi ad sacros ordines, in disciplina ecclesiastica optimè instituerentur: & præcepit, quod exinde promouendi ad sacros ordines, & præficiendi præferretur Ecclesijs parochialibus; & ex huiusmodi collegijs potissimum assumi deberet. Pariter Gregorius XIII. Romæ multa collegia instituit Germanorum, Anglorum, & Græcorum, & ead iuuenes in Fide Catholica in sacris literis, & ecclesiastica disciplina instituendos, qui postea ad partes Germanorum, Anglorum, & Græcorum mitti consueuerunt, & Ecclesijs præfici, qui in illis regionibus existunt, post eiusmodi Seminaria & Collegia instituta, verissimum est dicere, quod ex illis clericis Ecclesijs Parochialibus, ac etiam Cathedralibus quæ plures ordinari ceperunt: nec tamen dicemus, illos ex priuilegio, vel ex dispensatione clericos ordinari. Ita de Religiosis in monasterio B. Augustini degentibus dixit Possidius, quod ex illo monasterio clerici Ecclesiæ Hipponenfis ordinari ceperunt, tanquam ex Collegio quodam, & Seminario Clericorum. Et hoc est, quod tanquam rem nouam, & in illis regionibus inuisam recenset, quod cum antea clerici ex laicis, siue ex populo passim, & sine defectu assumerentur, instituto per B. Augustinum illo Collegio, paulatim dimisis secularibus ceperunt ordinari ipsi Ecclesiæ Hipponenfis clerici regulariter viuentes: & sic paulatim illa Ecclesiæ ex seculari regularis est effecta: & ad illius imitationem alie certatim suos Episcopos, & clericos ex illo Seminario Augustiniano assumentes, successiuè ex secularibus facti sunt regulares, ita demum, vt ad exemplum Ecclesiæ Hipponenfis omnes ferè Ecclesiæ non solum per Africam, sed per Italiam, Hispaniam, Galliam, & per totum orbem cum incomparabili diuini cultus, & animarum profectu fuerint reformatæ. Et hoc verum est ex maximis beneficijs, quæ per illum sanctissimum virum Ecclesiæ Catholica à Deo est consecuta. Vel vt breuiter dicam sensus verborum Possidij est, quod post extractum ab Augustino illud monasterium, ex illo Hipponenfi Eccle-

174